

Program
preddiplomskog studija
fonetike

Travanj 2005.

Sadržaj

Uvodni dio.....	3
Opći dio.....	4
Opis programa.....	6
Tabelarni prikaz studija fonetika (hodogram).....	7
Abecedni popis predmeta i stranice na kojima se nalazi opis	9

Uvodni dio

0.0 Naziv studija

Fonetika

1. UVOD

a) Razloge za pokretanje studija, posebno:

- *procjenu njegove svrhovitosti s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru,*

Studij fonetike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu pokrenut je 1964. godine po uzoru na slične studije koji postoje u Europi i svijetu i od tada se kontinuirano izvodi.

Za razliku od dosadašnjeg studija fonetike novi program, analizirajući potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru, nudi cjelovit preddiplomski studij fonetike.

- *njegovu povezanost sa suvremenim znanstvenim spoznajama i/ili na njima temeljenim vještinama,*

Posljednjih pedesetak godina svjedoci smo golemog interesa za proučavanje govora i govorne komunikacije, što dokazuje i velik broj znanstvenih skupova s tom tematikom.

- *njegovu usporedivost s programima uglednih inozemnih visokih učilišta (sveučilišta, visoke škole, politehnike i sl.), posebno onih iz zemalja Europske unije. Poželjno je, uz obrazloženje, navesti najviše dva takva programa koja su ekvivalentna ili analogna programu koji se predlaže.*

Ovaj je program studija fonetike usporediv s programima fonetike na inozemnim sveučilištima, posebno na sveučilištima zemalja Europske Unije. Od mnogobrojnih studija fonetike u zemljama Europske Unije (samo u Njemačkoj studij fonetike postoji na osam sveučilišta) program studija fonetike na Filozofskom fakultetu ekvivalentan je primjerice studijima fonetike u Münchenu i Budimpešti. Program studija fonetike i govorne komunikacije u Münchenu, u Njemačkoj (Institut für Phonetik und Sprachliche Kommunikation der LMU München) obuhvaća široko područje fonetskih znanosti od artikulacijske i akustičke fonetike, perceptivne fonetike, neurofonetike, fonologije, strojne obrade govora itd. Program Odsjeka za fonetiku u Budimpešti (Department of Phonetics, Lorand Eotvos University, Faculty of Arts) sličan je našem studiju jer se uz fonetske znanosti (opće fonetske teme, patologiju govora i sluha, govornu tehnologiju) obrađuje i šira primjena fonetike u javnom komuniciranju (retorika).

b) Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa.

Opisano pod 1.a

c) Ako se predlaže diplomski studij, treba navesti moguće partnere izvan visokoškolskog sustava (gospodarstvo, javni sektor itd.) koji su pokazali interes, ili bi mogli biti zainteresirani za njegovo pokretanje.

Dosadašnji studij fonetike uključuje suradnju s Fakultetom elektrotehnike i računarstva, Edukacijsko rehabilitacijskim fakultetom, Medicinskim fakultetom, Akademijom dramskih umjetnosti, Poliklinikom SUVAG i s HRT-om.

d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata.

Studij fonetike omogućava dvosmjernu protočnost studenata: studenti drugih studijskih grupa (i srodnih fakulteta) mogu studirati neke predmete na Odsjeku za fonetiku i/ili nastaviti diplomski studij. Isto tako studenti fonetike na srodnim fakultetima mogu studirati pojedine predmete ili i/ili nastaviti diplomski studij. Na studij fonetike prihvatit ćemo studente sa sličnih studija iz cijelog svijeta i priznati ECTS bodove usporedivih predmeta. Studenti sa započetim studijem fonetike na Filozofskom fakultetu mogli bi nastaviti studij na i na preddiplomskim studijima s kojim se pokriva dio interesa i na koje bi studenti eventualno mogli prijeći nakon preddiplomskog studija fonetike: primjerice na Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, na studij novinarstva, na Akademiju dramskih umjetnosti i sl.

e) Ostale elemente i potrebne podatke, prema mišljenju predlagača.

Opći dio

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija

Fonetika

Studij je dvopredmetan

2.2. Nositelj studija (ustanova – predlagač) i izvođač studija (sastavnica koja izvodi ili koordinira izvođenje studija)

Filozofski fakultet, Odsjek za fonetiku

2.3. Trajanje studija.

Preddiplomski studij 6 semestara

2.4. Uvjeti upisa na studij.

Razredbeni ispit za upis na Filozofski fakultet

2.5. Preddiplomski studij: Ako se predlaže preddiplomski studijski program, treba navesti koje kompetencije student stječe završetkom studija, za koje poslove je osposobljen te koje bi diplomske studijske programe mogao pratiti na ustanovi – predlagaču i/ili drugim ustanovama u RH odluči li se za nastavak studija.

Nakon završenog preddiplomskog studija fonetike (6 semestara) studenti mogu nastaviti diplomski studij fonetike (još 4 semestra) u tri usmjerenja na Filozofskom fakultetu. Mogu nastaviti diplomski studij i na drugim srodnim fakultetima u zemlji i svijetu koji priznaju ECTS. Uvjet za upis diplomskog studija fonetike (u jednom od usmjerenja) je preddiplomski studij fonetike (na Filozofskom ili nekom drugom fakultetu) ili neki drugi preddiplomski studij s usporedivim sadržajem.

Kompetencije: usvajanje temeljnih fonetskih znanja (akustike i psihoakustike, artikulacije te o postupcima analize govora) i osnovnih područja primjene (govorništvo, poremećaji slušanja i govora te njihova rehabilitacija).

Poslovi: suradnik u istraživanju govora, posebno eksperimentalnom i onom koji se koristi računalnom tehnologijom, suradnik na istraživanjima i poslovima tehničkog unapređivanja prijenosa, snimanja i reprodukcije govora na raznim medijima, suradnik za govor u predškolskim ustanovama, suradnik rehabilitatora slušanja i govora, suradnik u kazalištu, u elektroničkim medijima, suradnik u nastavi govorništva.

Nakon završenog preddiplomskog programa studij se može nastaviti na drugim studijskim grupama Filozofskog fakulteta te se mogu pratiti programi na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu, Fakultetu elektrotehnike i računarstva, na studiju novinarstva, Akademiji dramskih umjetnosti, Medicinskom fakultetu i drugim ustanovama, u skladu s uvjetima koje postavljaju te studijske grupe i fakulteti.

2.7. Ako se predlaže pokretanje studijskog programa u kojem su preddiplomski i diplomski dijelovi objedinjeni u jednu cjelinu, treba navesti razloge za njihovo objedinjeno izvođenje.

....

2.8. *Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija.*

Prvostupni(k/ca).

Opis programa

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS – bodova.

Popisi obveznih kolegija za preddiplomski studij fonetike nalazi se u hodogramu u kojem su predloženi i semestri u kojima bi studenti slušali određeni kolegiji. Izborni kolegiji prikazani su posebno. Oznaku ^D imaju kolegiji koji se mogu slušati u preddiplomskom studiju.

Četiri su oblika nastave u studiju fonetike: predavanje (P), seminar (S), vježbe (V) i praksa. Uz svaki je kolegij navedeno koliko je tjedno opterećenje studenata aktivnim satima nastave (P-S-V) te kolika je vrijednost kolegija izražena ECTS bodovima (E).

Studij fonetike

Tabelarni prikaz studija fonetika (hodogram)

Preddiplomski studij fonetike

semes tar	kolegiji		
1	Artikulacijska fonetika + Govorne vježbe	Akustička fonetika	Strani jezik - engleski
	2-0-2 E6	3-0-1 E6	2-0-0 E2
2	Govorna tehnologija	Fonetska transkripcija + Govorne vježbe	Strani jezik - engleski
	2-1-1 E4	2-1-1 E6	2-0-0 E2
3	Ortoepija I + Govorne vježbe	Opća fonetika	Jedan izborni kolegij označen s ^D
	2-0-1 E5	3-0-1 E5	min. E3
4 ili 6	Lingvistika govora	Jedan izborni kolegij označen s ^D	Jedan izborni kolegij označen s ^D
	4-0-0 E5	min. E3	min. E3
5	Ortofonija	Razvoj govora	Jedan izborni kolegij označen s ^D
	2-0-1 E5	2-2-0 E5	min. E3
4 ili 6	Slušanje i govor	Govorništvo	Jedan izborni kolegij označen s ^D
	2-0-2 E6	2-2-0 E6	min. E3

Izborni predmeti od 3. do 6. semestra preddiplomskog studija

- Izborni predmeti s oznakom ^D

Izborni predmeti za dodiplomski studij fonetike

Ekspresivna fonetika ^{DF}

Fonetika i fonologija ^{DF}

Fonetska korekcija izgovora ^{DFGR}

Fonetski opis hrvatskih dijalekata ^{DF}

Govor masovnih medija ^D

Neurofonetika ^D

Neverbalna komunikacija ^D

Opća lingvistika ^D

Ortoepija hrvatskoga jezika II ^D

Psihoakustika ^D

Rečenična prozodija ^D

Stilistika ^D

Teorija informacije i komunikacije ^{DF}

Teorija informacije i komunikacije ^{DF}

Učenje stranog jezika ^D

3.2. Opis svakog predmeta

Abecedni popis predmeta i stranice na kojima se nalazi opis

FO1000 - Akustička fonetika	10
FO1001 - Artikulacijska fonetika + Govorne vježbe	12
FO1002 - Ekspresivna fonetika ^{DF}	14
FO1003 - Fonetika i fonologija ^{DF}	16
FO1004 - Fonetska korekcija izgovora ^{DFGR}	18
FO1005 - Fonetska transkripcija + Govorne vježbe	19
FO1006 - Fonetski opis hrvatskih dijalekata ^{DF}	21
FO1007 - Govor masovnih medija ^D	23
FO1008 - Govorna tehnologija	27
FO1009 - Govorništvo	29
FO1010 - Lingvistika govora	30
FO1011 - Neurofonetika ^D	32
FO1012 - Neverbalna komunikacija ^D	34
FO1013 - Opća fonetika	36
LI1001 - Opća lingvistika ^D	38
FO1014 - Ortoepija hrvatskoga jezika I + Govorne vježbe	40
FO1015 - Ortoepija hrvatskoga jezika II ^D	42
FO1016 - Ortofonija	44
FO1017 - Psihoakustika ^D	46
FO1018 - Razvoj govora	48
FO1019 - Rečenična prozodija ^D	49
FO1020 - Slušanje i govor	51
FO1021 - Stilistika ^D	53
FO1022 - Teorija informacije i komunikacije ^{DF}	56
FO1023 - Učenje stranog jezika ^D	58

FO1000 - Akustička fonetika

3.2. Opis svakog predmeta u koji ulaze:

Obavezni kolegij u 1. semestru studija

3 sata predavanja i 1 sat vježbi

- okvirni sadržaj predmeta

Studenti se najprije upoznaju s prirodom zvuka i parametrima njegova opisa: sa zvučnim tlakom, frekvencijom, intenzitetom, valnom duljinom, brzinom zvuka, fazom. Uvode se različiti tipovi zvukova od najjednostavnijih (čisti ton), prema kompliciranijima (harmoničan kompleksni zvuk i šum). Potom se definiraju intenzitet i snaga izvora zvuka, te decibel kao specifična izvedena jedinica. Opisuju se potom pojave koje prate širenje zvuka u prostoru: apsorpcija, rezonancija, reverberacija, atenuacija. Naposljetku opisuje se način analize kompleksnog zvuka: elektroakustički filtri, te principi spektrografske analize. Analizira se hrvatski standardni govor. Akustička podjela glasova hrvatskog govora, varijabilitet u akustičkoj slici govora, formantska struktura zvučnih glasova i spektralni oblici bezvučnih te pojave koje se događaju na spoju različitih zvučnih segmenata.

- razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Stječe se uvid u terminologiju akustičkog opisa, upoznaju se jedinice koje prate akustički opis, i načini prikazivanja zvuka (dijagramiranje). Čitanje spektrograma govornog zvuka, te akustička analiza hrvatskoga standardnog govora.

- oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanje i vježbe

- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

R. D. Kent i C. Read (2002) The Acoustic Analysis of Speech, Singular

J. Bakran (1996) Zvučna slika hrvatskoga govora, Zagreb, Ibis grafika

- popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bakran, J. (1985) Tempo - činilac vremenske organizacije govora, Suvremena lingvistika 25-26,(1984/85) 27-31.

- Bakran, J. (1986) Ortoepija na drugi način, Jezik 33, 143-148.
- Bakran, J. (1987) Apsolutno razlikovanje visine tona u opsegu varijacije F0 normalnog govora, Govor, IV, 2, 133-137.
- Bakran, J. (1988) Glas - diskretna fonetska jedinica, Savjetovanje "Fonološki i fonetski aspekti govorenog jezika u teoriji i primjeni" Zagreb 18.-19. ožujak (1988).
- Bakran, J. (1989) Promjena akustičkog oblika govora u ovisnosti o slušnoj samokontroli, Govor, VI. br.1, 43-52.
- Bakran, J. (1989) Djelovanje naglaska i dužine na frekvencije formanata vokala, Govor, VI, br.2, 1 - 12.
- Bakran, J. i M. Stamenković (1990) Formanti prirodnih i sintetiziranih vokala hrvatskoga standardnog govora, Govor VII, Broj 2, 119 - 138.
- Bakran, J., M. Stamenković, (1990) Inherentna frekvencija laringalnog tona u hrvatskom standardnom govoru", Govor, VII, br.1, 1 - 20.
- Bakran, J., D. Horga, M. Stamenković, (1992) Percepcija mjesta artikulacije bezvučnih okluziva, Govor, VIII (1991), broj 1-2, IX (1992) 1-2, 31 - 48.
- Bakran, J. (1993) Funkcija vokalskih tranzijenata u percepciji sintetičkih okluziva, Govor, X, br.1, 1-16.
- Stevens, K.N. (1998) Acoustic phonetics, MIT Press

- bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje

6 bodova

- način polaganja ispita

Pismeni i usmeni dio.

- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.

Uspješnost izvedbe kolegija prati se metodama koje odredi fakultet kao cjelina.

FO1001 - Artikulacijska fonetika + Govorne vježbe

Obavezni kolegij u 1. semestru studija

2 sata predavanja i 2 sata vježbi

- okvirni sadržaj predmeta

Obrađuju se sljedeće tematske cjeline: anatomija i fiziologija govornih organa (centralni nervni sustav, respiracijska razina, fonacijska razina i artikulatori u užem smislu), artikulacijski kriteriji klasifikacije glasnika, njihov opis i fonemske varijante u povezanom govoru, usporedba hrvatskog glasničkog sustava s drugim jezicima, slog, fonetska riječ, fonetski blok, prozodijske jedinice. Studenti se upoznaju s istraživačkim fonetskim metodama, a praktično usvajaju palatografiju. Upoznaju se s izgovornom normom hrvatskog jezika te uvježbavaju respiracijske, fonacijske i artikulacijske mehanizme govorne proizvodnje.

- razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Cilj predmeta je da studenti usvoje osnovn pojmove iz artikulacijske fonetike, savladaju artikulacijski opis hrvatskog glasničkog sustava te da ga mogu usporediti sa sustavima nekih drugih jezika a u praktičnom dijelu da ovladaju palatografskom tehnikom i da pomoću nje rješavaju neke fonetske zadatke. Studenti rade na poboljšanje svog govornog statusa.

- oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanje i vježbe; konzultacije o pročitanoj literaturi; provjera izrade palatografskih zadataka

- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika (1990). Gramatika hrvatskoga jezika. Zagreb, str. 9-46.

2. Horga, D. (1996.) Obrada fonetskih obavijesti, HFD Zagreb, 11-104 str.

3. Ladefoged, P. (1982). A Course in Phonetics. HBJ, New York, str. 1-20, 119-164.

4. Škarić, I. (1991). Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, Brozović, Moguš, Pavešić, Škarić, Težak: Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. HAZU i Globus, Zagreb, & 87-275 , & 683-935.

- popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Malmberg, B. (1974). Fonetika, Svjetlost, Sarajevo.

2. Medicinska enciklopedija (1967). Glas i govor. Tom 2, JLZ, Zagreb.

- bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje

6 bodova

- način polaganja ispita

Pismeni i usmeni dio uvjetovani izradom rada u okviru vježbi.

- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.

Uspješnost izvedbe kolegija prati se metodama koje odredi fakultet kao cjelina.

Uvjet: Lingvistika govora

Izvođenje kolegija: 2 sata predavanja, 2 seminara

ECTS: 5

1. SADRŽAJ KOLEGIJA:

1. Znakovi općenito: indeks, ikon, simbol.
 2. Jezični znak; govorni znak; pjesnički znak. Osnovne značajke pjesničkog znaka: slikovitost, prostornost, motiviranost, simultanost, materijalnost.
 3. Glasovni simbolizam.
 4. Figure dikcije, figure riječi, figure konstrukcije, figure misli.
 5. Versifikacija: stih, strofa, refren, rima, opkoračenje; kvantitativna, silabička, tonska versifikacija; vezani stih, slobodni stih.
 6. Pragmatički, verbalni, semantički i sintaktički opis pjesništva. Teorije pjesništva: pragmatička, afektivna, ornamentalna, simbolistička i sintaktička.
 7. Prostor pjesme i prostor pjesništva. Postupci građenja prostora pjesme: a) postupci odražavanja: aliteracija, asonanca, pjesnički homofoni, rima, zrcalna struktura; b) postupci sažimanja: inverzija, opkoračenje, kratki stih, distorzija, elipsa; c) postupci ponavljanja.
2. Studenti ovim kolegijem dobivaju teorijska znanja iz područja fonetike pjesme te praktična znanja iz područja fonetskog tumačenja pjesničkog teksta.
3. Kolegij se odvija u predavanjima i seminaru. Studenti su za seminarski dio kolegija obvezatni izraditi referat. U seminaru studenti izlažu svoj referat, a dužni su imati i koreferat na izlaganje svojih kolega. U seminaru se također raspravlja o teorijskim tekstovima iz ponuđene literature za ovaj kolegij. Ako student ne zadovolji zahtjevima koji se pred njega postavljaju u seminaru ne može dobiti drugi potpis. Studenti koji uspješno obave sve zadatke u seminaru mogu dobiti konačnu ocjenu iz ovog kolegija. Završni je ispit usmeni, a pristupaju mu studenti koji imaju oba potpisa iz predavanja i seminara; završnom ispitu mogu pristupiti i studenti koji nisu zadovoljni ponuđenom konačnom ocjenom rada u seminaru.

1. LITERATURA:

(a) Minimalna, obvezna:

Branko Vuletić: Ekspresivna fonetika. Fonetika pjesme. Skripta, Zagreb, 2005.

(b) Malo šira:

1. Stjepan Babić: Glasovi u riječima i umjetničkom djelu. U: Hrvatska jezikoslovna čitanka. Globus, Zagreb, 1990, str. 187-199.
2. Gérard Genette: Mimologije. Put u Kratiliju. Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1985.
3. Roman Jakobson: Linguistics and Poetics. U: Style in Language. Edited by Thomas A. Sebeok. The M.I.T. Press, Cambridge, Massachusetts, 1964, str. 350-377.
4. Roman Jakobson: A la Recherche de l'essence du langage. Diogčne, 1965, 51, 22-38.
5. Radoslav Katičić: Jezik u književnosti. U: Jezikoslovni ogledi. Školska knjiga, Zagreb, 1971, str. 185-244.
6. Zoran Kravar: Lirska pjesma. U: Zdenko Škreb, Ante Stamać (urednici): Uvod u književnost. Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1983, str. 485-529.
7. Edgar Allan Poe: Filozofija kompozicije. U: Doživljaji Arthura Gordona Pyma, Pjesme, Poetika, Pisma. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1986, str. 251-263.
8. Milivoj Solar: Stilistika. Versifikacija. U: Teorija književnosti. Školska knjiga, Zagreb, 1976, str. 55-106.
9. Josip Užarević: Kompozicija lirske pjesme. Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 1991, str. 9-85.
10. Branko Vuletić: Fonetika književnosti. Liber, Zagreb, 1976.
11. Branko Vuletić: Jezični znak, govorni znak, pjesnički znak. Izdavački centar Revija, Osijek, 1988.
12. Branko Vuletić: Prostor pjesme. Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1999.
13. Branko Vuletić: Fonetika pjesme. U: Umijeće interpretacije. Zbornik radova u čast Ive Frangeša. Uredili: Dunja Fališevac, Krešimir Nemeć; Matica hrvatska, Zagreb, 2000, 209-218.

FO1003 - Fonetika i fonologija ^{DF}

ECTS bodovi: 3

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata predavanja tjedno

Uvjeti: nema

Ispit: Usmeni

Sadržaj: Opisivanje veze između govora i jezika, odnosno između fonetike i fonologije; fonetika i fonologija kao dvije discipline koje proučavaju jedinstvenu jezičnu djelatnost.

Cilj: Upoznavanje s odnosom fonem-glas; distinktivna obilježja, njihov akustički korelat.

Obvezna literatura

1. Brozović, D. (1991). Fonologija hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, S., D. Brozović, M. Moguš, S. Pavešić, I. Škatić, S. Težak. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, str. 379-452. Zagreb: HAZU i Globus.
2. Guberina, P. (1967). *Stilistika*. (skripta). Zagreb.
3. Guberina, P. (1952). *Povezanost jezičnih elemenata*. Zagreb, Matica Hrvatska.
4. Jakobson, R. Fonologija i fonetika. U: *Lingvistika i poetika*, Beograd, Nolit, 1966, str. 218-266.

Dopunska literatura

1. Guberina, P. *Zvuk i pokret u jeziku*, Zagreb, Matica Hrvatska, 1952.
2. Guberina, P. *Valeur ligique et valeur stylistique des propositions complexes*, Zagreb, Epoha, 1954.
3. Jakobson, R. *Les lois phonetique du langage enfantin et leur plans dans la phonologie generale*. U: Troubetzkoy, N.S. *Principes de phonologie*, Klinicksieck, 1964.
4. Jakobson, R. *Traženje suštine jezika*. U: *Lingvistika i poetika*, Beograd, Nolit, 1966, str. 163-181.
5. Jakobson, R., G. Fant, M. Halle. *Preliminaries to Speech Anaysis*, Accoustics Laboratory, Massachusets Institute of Tecnologie, 1952.
6. Jakobson, R., M. Halle. *Fundamentals of Language*, Mouton, The Hague, 1956.
7. Muljačić, Ž. *Opća fonologija i fonolofija suvremenoga talijanskog jezika*, Zagreb, Školska knjiga, 1972.

8. De Sosir, F. Opšta lingvistika, Beograd, Nolit, 1969.
9. Škarić, I. Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, S., D. Brozović, M. Mogoš, S. Pavešić, I. Škarić, S. Težak. Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika, Zagreb, HAZU i Globus, 1992. str. 101-376.
10. Škiljan, D. Pogled u lingvistiku, Zagreb, Školska knjiga, 1980.
11. Troubetzkoy, N.S. Principes de phonologie, Paris, Klincksieck, 1964.
12. Bugarski, R. Lingvistika o čoveku, Beograd, Prosveta, 1983.
13. Bugarski, R. Jezik i lingvistika, Beograd, Nolit, 1984.
14. Škiljan, D. Govor i realnost jezika, Zagreb, Školska knjiga, 1978.

FO1004 - Fonetska korekcija izgovora ^{DFGR}

ECTS bodovi: 4

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar (zimski i ljetni)

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja 1 sat vježbi tjedno + izrada i prezentacija programa i rezultata korekcije

Uvjeti: nema

Ispit: Ocjenu čini uspjeh na završnom testu (50%) koji je najvećim dijelom problemskog tipa i ocjena rezultata praktičnog rada (50%). Ocjenu praktičnog rada čini ocjena programa i dnevnika korekcije (50%) i procjena uspješnosti ispravljanja izabrane izgovorne pogreške (50%).

Sadržaj: Kolegij se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela. U teorijskom dijelu govori se o različitim metodama korekcije s posebnim naglaskom na fonetskoj korekciji po verbotonalnoj metodi (optimale, visinske karakteristike glasova, načela fonetske korekcije, utjecaj materinskog jezika na izgovor stranoga - sistem grešaka, postupci fonetske korekcije, elektroakustička pomagala u fonetskoj korekciji). U praktičnom dijelu osvještavaju se izgovorne pogreške karakteristične za govornike različitih materinskih govora ili dijalekata. Svaki student izabire jedan konkretan izgovorni problem (strani jezik, hrvatski kao strani jezik, dijalekti) i ispitanika s kojim radi individualno – najprije pod nadzorom nastavnika, potom samostalno. Prije korekcije priprema plan korekcije, a tijekom korekcije vodi dnevnik. Ispitanik se snima prije i poslije korekcije, a poboljšanja se analiziraju u grupi na kraju semestra.

Cilj: osposobiti studente za uočavanje izgovornih pogrešaka i za samostalan rad na njihovu ispravljanju

Obvezna literatura

1. Zbirka relevantnih članaka i poglavlja (umnožava se svake godine ažurna zbirka).
2. Pisani nastavni materijali koji se dobiju uz svaku nastavnu jedinicu

Dopunska literatura

Bakran, J. (1996). Zvučna slika hrvatskoga govora. Zagreb: IBIS grafika.

IPA Handbook i članci u Journal of the International Phonetic Association.

Relevantni materijali ovisno o izabranom jeziku s kojim se korekcija radi.

FO1005 - Fonetska transkripcija + Govorne vježbe

Obavezni kolegij u 2. semestru studija

2 sata predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi

- okvirni sadržaj predmeta

Razmatraju se pitanja odnosa reprezentacije govora na različitim razinama procesiranja govornih obavijesti. Opisuju se principi grafičkog predstavljanja govora osobito odnos standardne ortografije i fonetske transkripcije. Prikazuju se različiti sustavi fonetske transkripcije i načela izrade IPA (International Phonetic Alphabet) te njezin povijesni razvoj. Na primjerima različitih jezika upoznaju se njihovi fonetski sustavi i uvježbava fonetska transkripcija. Detaljno se prikazuje transkripcija za hrvatski. Pozornost se posvećuje finom razlikovanju pri percepciji i produkciji glasnika u različitim stilovima i idiomima hrvatskog i drugih stranih jezika.

- razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Cilj predmeta je da se studenti upoznaju s načelima fonetske transkripcije te da steknu vještine dobrog fonetskog slušanja i transkribiranja različitih primjera govora, uključujući hrvatski standard i dijalekte te različite strane jezike. U seminarskom dijelu kolegija studenti prikazuju fonetske sustave različitih jezika i njihovu transkripciju i samostalno prikupljaju primjere manje poznatih jezika. Kroz praktične vježbe se razvija vještina percepcije, produkcije i transkripcije govora. Razvija se vještina procjene govornog statusa različitih govornika.

- oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanje, seminar i vježbe

- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Ball, M.J., J. Rahilly, P. Tench (1996) The Phonetic Transcription of Disordered Speech. San Diego. Singular
2. Bakran, J., D.Horga (1996). SAMPA za hrvatski. Govor, XIII, 1-2, 99-105
3. Handbook of the International Phonetic Association. A Guide to the Use of the International Phonetic Alphabet (1999). Cambridge University Press.
4. Ladefoged, P., Ian Maddieson (1997). The Sounds of the World's Languages. Blackwell Publishers. Oxford (UK), Malden, Massachusetts (USA).
5. Izbor članaka iz časopisa JIPA

- popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Keating, P.A. (1990).
Phonetic representation in generative grammar. Journal of Phonetics, 18, 321-334.
2. Ladefoged, P. (1982).
A Course in Phonetics. New York, str. 23-45.
3. Ladefoged, P. (1990).
Some reflections on IPA. UCLA Working Papers in Phonetics, 74, 61-76.

- bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje

6 bodova

- način polaganja ispita

Pismeni i usmeni dio.

- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.

Uspješnost izvedbe kolegija prati se metodama koje odredi fakultet kao cjelina.

FO1006 - Fonetski opis hrvatskih dijalekata ^{DF}

Izvoditelj: mr. sc. Jelena Vlašić

Broj bodova: 5

Jezik: hrvatski

Status: izborni

Trajanje: 1 semestar

Uvjet: upisan 5. semestar, fonetska transkripcija

Oblik nastave: 2 sata predavanja i 1 sat seminara na tjedan

Ispit: Znanje se tijekom semestra provjerava usmeno i pismeno te se ocjenjuje seminarski rad. Ako su ocjene dobre, student može dobiti završnu ocjenu. Pismenom i usmenom dijelu ispita pristupaju studenti koji nisu dobili zadovoljavajuću ocjenu na prethodnim provjerama ili nisu zadovoljni ponuđenom ocjenom.

Sadržaj: Analizira se fonetika i fonologija hrvatskih dijalekata i govora čakavskog, kajkavskog i štokavskog narječja. Proučavaju se osnovne samoglasničke, suglasničke i naglasne izoglose mjesnih govora, skupina govora, dijalekata i narječja. U seminarskom radu prema metodološkim uputama studenti sami prikupljaju dijalektološku građu (snimaju razgovor s informantom na terenu) te analiziraju samoglasnički, suglasnički i naglasni inventar pojedinog sustava.

Cilj: Upoznati osnovne fonetske i fonološke karakteristike hrvatskih dijalekata. Suvremeni metodološki pristup istraživanju dijalekata treba osposobiti studente za samostalno istraživanje i zapisivanje onoga što čuju te ih potaknuti na znanstveno istraživanje na ovom području.

Osnovna literatura:

1. Lisac, Josip, Hrvatska dijalektologija 1., Golden marketing, Školska knjiga, Zagreb, 2003.
2. Lončarić, Mijo, Kajkavsko narječje, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
3. Moguš, Milan, Čakavsko narječje, Fonologija, Školska knjiga, Zagreb, 1977.

Dopunska literatura:

1. Lukežić, Iva, Čakavski ikavsko-ekavski dijalekt, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1996.
2. Brozović, Dalibor, Čakavsko narječje; Kajkavsko narječje, u separatu Jezik srpskohrvatski / hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski, JLZ Miroslav Krleža, Zagreb, 1988., str. 80-99.
3. Zečević, Vesna, Fonološke neutralizacije u kajkavskom vokalizmu, Zavod za hrvatski jezik Hrvatskoga filološkog instituta, Zagreb, 1992.
4. Hraste, Ivan i Šimunović, Petar, Čakavisch – Deutsches lexicon I-III, Böhlau, 1979.

FO1007 - Govor masovnih medija ^D

JEZIK: hrvatski

ECTS bodovi: 5

TRAJANJE: jedan mester

STATUS: izborni

OBLIK NASTAVE: pedavanja i seminar (1-2-0)

UVJETI: Lingvistika govora

ISPIT: usmeni (propitivanje znanja osnovnih strukovnih pojmova te izlaganja pripremljene analize snimke govora s radija ili televizije ili prikaza jednog relevantnog stručnog ili znanstvenog teksta).

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE I USPJEŠNOSTI IZVEDBE KOLEGIJA: anketa polaznika krajem semestra

SADRŽAJ / OPIS KOLEGIJA: osnovni pojmovi (komunikacija, medij, kanal, masovni mediji, javnost); govor i pismo kao dva medija jezika; obavijesno strukturiranje govora (tema-rema, dano-novo, relevancija) i uzjezični govorni znakovi (prozodija i gesta); upute za transkripciju uzjezičnih i izvanjezičnih znakova; govor-medij kao sadržaj drugih medija (određenost govora medijima i žanrovima); etika/deontologija javnog govornog nastupa; govor informativno-političkog programa; analitički pristupi govoru: kvantitativni i kvalitativni; retorička analiza, stilistička analiza, analiza diskurza kao sociokulturalni i sociopolitički pristup govoru.

CILJ: Upoznati obilježja masovnih medija, naročito elektroničkih, i obilježja govora posredovanog tim medijima te osposobiti za analitički (i kritički) odnos prema govoru uopće i posebno prema govoru posredovanom masovnim medijima; steći kompetencije potrebne za poslove vezane za kultiviranje javnoga govorenja (učitelj govorništva, govorni lektor u masovnim medijima i sl.).

Osnovna literatura:

Fiske, J. & Hartley, J.: *Čitanje televizije*. Zagreb: Barbat & Prova, 1992.

Inglis, F.: *Teorija medija*. Zagreb: Barbat, AGM, 1997.

Košir, M., Zgrabljić, N. i Ranfl, R.: *Život s medijima: Priručnik o odgoju za medije*. Zagreb: Doron, 1999.

Škarić, I.: *U potrazi za izgubljenim govorom*. Zagreb: Školska knjiga, 1988.

Izborna literatura:

Biti, V.: *Pojmovnik suvremene književne teorije*. Zagreb: Matica hrvatska, 1997. (Pojmovi: *apel, čin, deiksa, denotacija, dijalog, diskurz, dozivanje, govor, hermeneutika, ideologija, ilokucija, informacija, iskaz, jezgra, komunikacija, kontekst, medij, mit, motivacija, pragmatika, pretpostavka, retorika, semantika, semiotika, semioza, signal, simbol, stil, usmenost, vjerodostojnost, znak, žanr.*)

Bourdieu, P.: *Što znači govoriti?* Zagreb: Naprijed, 1992.

Čačinović, N. *Doba slike u teoriji medija*. Zagreb: Jesenski i Turk, 2001.

Foucault, M.: *Poredak diskursa*. U: *Znanje i moć*, Zagreb: Globus & Zavod za filozofiju Filozofskog fakulteta, 1994.

Frank, M.: *Što je "diskurz"?; O "arheologiji" Michela Foucaulta*. U: Manfred Frank, *Kazivo i nekazivo*. Zagreb, Naklada MD, Croatia Liber, 1994.

Horrocs, C.: *Marshal McLuhan*. Zagreb: Jesenski i Turk, 2001.

Horvat-Pintarić, V. (ur.): *Televizija danas*. Zagreb: Galerije grada Zagreba, 1972.

Ivas, I.: *Ideologija u govoru*. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo, 1988.

Leksikon temeljnih pojmova politike; Abeceda demokracije. Zagreb: Školska knjiga, 1990.

(Pojmovi: *tolerancija, demokracija, totalitarizam, subjekt, puk/narod, svjetonazor, sukob, legitimiranje poretka, izbori, parlament, interesne grupe, društvo, prava čovjeka i državljanina, javnost, politički govor, cenzura, ideologija, manipulacija, uvažavanje, interes, moć, prijatelj-neprijatelj, zajednica, autoritet*)

Ivas, I. *Govorne maske informativnih obreda*. Medijska istraživanja, 2 (1996), broj 1, str. 3-25.

Kunczik, M. i Zipfel, A.: *Uvod u publicističku znanost i komunikologiju*. Zagreb: Zaklada Friedrich Ebert, 1998.

Malović, S., Ricchiardi, S., Vilović, G.: *Etika novinarstva*. Zagreb: Izvori, 1998.

Medijska istraživanja, 4 (1998), broj 1, temat *Etika i novinarstvo*.

Pupovac, M.: *Jezik i djelovanje*. Zagreb, Radna zajednica RK SSOH, 1990.

Reardon, K.K.: *Interpersonalna komunikacija; Gdje se misli susreću*. Zagreb: Alinea, 1998.

Ricchiardi, S., Malović, S. (ur.): *Uvod u novinarstvo*. Zagreb: Izvori, 1996.

Škiljan, D.: *U pozadini znaka*. Zagreb: Školska knjiga, 1985.

Velčić, M.: *Uvod u lingvistiku teksta*. Zagreb: Školska knjiga, 1987.

Vizualna kultura (ur. Chris Jenks). Zagreb: Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, 2002.

Vuletić, B.: *Gramatika govora*. Zagreb: GZH, 1980.

Vrcan, S., Lalić, D. i Bulat, N.: *Pakiranje vlasti; Analiza izbora '95. i '97.* Zagreb: Alinea, 1999.

Preporučena literatura na drugim jezicima:

Beaugrande, R. de: *New Foundations for a Science of Text and Discourse; Cognition, Communication and the Freedom of Access to Knowledge and Society.* Norwood, New Jersey: Ablex P.C., 1997.

Bell, A.: *The Language of News Media.* Oxford & Cambridge: Blackwell, 1991.

Berger, A.A.: *Media Analysis Techniques.* Sage, 1998. (234 kn)

Calvet, L.J.: *Roland Barthes – Un regard politique sur le signe.* Paris: Payot, 1974. / **Kalve, L.J.:** *Rolan Bart; Jedno političko gledanje na znak.* Beograd: BIGZ, 1976.

Crisell, A.: *Understanding Radio.* London and New York: Routledge, 1986.

Crystal, D. & Davy, D.: *Investigating English Style.* London and Harlow: Longmans, 1969.

Dominik, J.R.: *The Dynamics of Mass Communication.* Ney York: McGraw-Hill, 1990. (1987).

Downing, J.: *Internationalizing Media Theory.* London: Sage, 1996.

Guiraud, P.: *La semiologie.* Paris: Presses Universitaires de France, 1971. / **Giro, P.:** *Semiologija.* Beograd: Prosveta, 1983.

Hartley, J.: *Understanding News.* London and New York: McGraw - Hill, 1990. Ili London, New York: Routledge, 1989 (1982).

Häusermann, J., Käppeli, H.: *Rhetorik für Radio und Fernsehen.* Aarau, Frankfurt am Main: Sauerländer, 1994.

Jahandarie, K.: *Spoken and Written Discourse: A Multidisciplinary Perspective.* Stamford Connecticut: Ablex Publishing C., 1999.

Košir, M.: *Nastavki za teorijo novinarskih vrst.* Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1988.

Kvale, S.: *InterViews; An Introduction to Qualitative Research Interviewing.* London: SAGE, 1996.

McLuhan, M.: *Understanding Media.* Sphere Books Limited, 1971. / **Makluhan, M.:** *Poznavanje opština - čovekovih produžetaka.* Beograd: Prosveta, 1971.

McLuhan, M.: *The Gutenberg Galaxy; The making of typographic man.* London: Routledge & Kegan Paul, 1962. / **Makluhan, M.:** *Gutembergova galaksija: civilizacija knjige.* Beograd: Nolit, 1973.

McQueen, D.: *Television; A Media Student's Guide.* London: Arnold, 1998.

Miščević, N.: *John Langshaw Austin; Jezik kot dejavnost.* Ljubljana: DDU Univerzum, 1983.

Prokop, D.: *Medien-Macht und Massen-Wirkung; Ein Geschitlicher Ueberblick*. Freiburg: Rombach Verlag, 1995.

Real, M.R.: *Exploring Media Culture*. London: Sage, 1996.

Shingler, M., Wieringa, C.: *On Air; Methods and Meanings of Radio*. London: Arnold, 1998.

Splichal, S.: *Javno mnenje: Teoretski razvoj in spori v 20. stoletju*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 1997.

Urban, D. *Text-Design; Textgestaltung für die sprachliche un bildliche kommunikation*. München: Bruckmann, 1989.

Yule, G.: *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press, 1996.

Channels of Discourse, Reassembled; Television and contemporary criticism. (ur. Allen, R.C. Chapel hill & London: The University of North Carolina Press, 1992 (1987).

Relevantni znanstveni članci iz sljedećih časopisa:

Govor (Zagreb), Medijska istraživanja (Zagreb), Discourse & Society (London: Sage), Media, Culture & Society (London: Sage), Semiotika, Javnost (Ljubljana), Journal of Pragmatics (Amsterdam: North-Holland).

FO1008 - Govorna tehnologija

- okvirni sadržaj predmeta

Kolegij daje pregled tehnologije korištene u snimanju i analizi zvuka i govora. Prikazane su osnove snimanja na različitim medijima (ploče, magnetske vrpce, minidisk, CD, DVD), te snimanje i obrada na računalu. Detaljno se objašnjavaju načini snimanja na računalu uporabom različitih programa, da bi se pokazale mogućnosti daljnje obrade snimljenog zvuka u svakom od njih.

- razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Cilj kolegija je osposobiti studenta za samostalan stručni rad i istraživanje govornoga i uopće zvuka služeći se raspoloživom računalskom tehnologijom. Poseban naglasak na uporabi računala u analizi, obradi i sintezi zvuka.

- oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi

- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Morse, Phillip M. Vibration and sound / Phillip M. Morse, 2nd ed. New York: McGraw-Hill Book Company, 1948.

2. Horga, Damir. Obrada fonetskih obavijesti. Zagreb : Hrvatsko filološko društvo, 1996.
Internet stranice s građom koja se odnosi na snimanje, analizu i manipulaciju zvuka

- popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Pripremljeni popisi internet stranica.

- bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje

E 4

- način polaganja ispita

praktično i usmeno

- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.

Definirano na razini fakulteta

FO1009 - Govorništvo

ECTS: 6

JEZIK: hrvatski

TRAJANJE: 1 semestar

STATUS: obvezni

OBLIK NASTAVE: (2 sata predavanja, 2 sata seminara)

UVJETI: upisan 4 semestar

ISPIT: pismeni i usmeni

OPIS KOLEGIJA:

Na kolegiju se definira govorništvo, daje kratak povijesni pregled, opisuju se govorničke vještine, dikcija, glas, glatkoća govora, vještina slušanja govora, vještina pisanja bilježaka za govor i pri slušanju govora, uporaba sugovornog znakovlja te načini smanjenja straha i treme u javnom nastupu. Analizira se publika u raznim dimenzijama i uz razne karakteristike publike vezuju se odgovarajući retorički postupci. Obrađuju se govornički kanoni i načini memoriranja govora s obzirom na vrstu pripreme. Uče se retoričke sheme, posebno se obrađuju sve vrste potkrjepa, tehničkih i atehničkih, te razne vrste retoričko poetskih i logičkih figura.

CILJ: Cilj kolegija je da studente uputi u opće govorničke vještine i obrasce.

LITERATURA:

Aristotel (1989). *Retorika*. Zagreb, Naprijed.

Škarić, I. (2000). *Temeljni suvremenoga govorništva*. Zagreb, Školska knjiga.

Zadro, I. (ur.) (1999). *Glasoviti govori*. Zagreb, Naklada Zadro.

Gračanin, Đ. (1954). *Temelji govorništva*. Zagreb, Nadbiskupski duhovni stol.

Gronbeck, B. E., German, K., Ehninger, D., Monroe, A. H. (1995). *Principles of Speech Communication*. Harper Collins College Publishers.

FO1010 - Lingvistika govora

1. SADRŽAJ KOLEGIJA:

1. Jezik i govor: lingvistika govora; semantika govora; sustavnost govora.
2. Jezični znak: definicija, principi; motiviranost.
3. Govorni znak: definicija, principi; motiviranost; simultanost; globalnost.
4. Vrednote govornog jezika: rečenični akcent; intonacija kao globalna govorna forma; pauza u govoru; pokreti u govoru i u korekciji govora.
5. Ballyeva stilistika: afektivno i neafektivno/govorno i jezično u izrazu; izgovor i intonacija; direktna i indirektna sredstva izraza; prirodna i evokativna stilistička sredstva; jezična organizacija i govorna organizacija; stilistička vrijednost složenih rečenica; identifikacija složenih rečenica.
6. Govorna stilistika: fonostilistika; morfostilistika; semantostilistika; sintaktostilistika: inverzija; elipsa; slobodni neupravni govor.
7. Govorenje i pisanje: slikovno pismo, fonetsko pismo; fonem, glas, slovo.
8. Saussureov opis govornog kruga; Jakobsonove jezične funkcije.
9. Organizacija govorne poruke: diskontinuiranost: u percepciji glasova, u jezičnoj organizaciji, u govornoj organizaciji; globalnost i diskontinuiranost u govornoj komunikaciji.
10. Verbalna i neverbalna komunikacija: paralingvistički, kinezički, proksemički znakovi.

2. Studenti ovim kolegijem dobivaju teorijska znanja iz područja lingvistike govora i govorne stilistike.

3. Kolegij se izvodi predavanjima i uključuje završni pismeni i usmeni ispit.

4. LITERATURA:

(a) Minimalna, obvezna:

2. Branko Vuletić: Lingvistika govora. Skripta, Zagreb, 2002.
3. Branko Vuletić: Govorna stilistika. Skripta, Zagreb, 2002.

(b) Malo šira:

1. Eugenija Barić, Mijo Lončarić, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zečević, Marija Znika: Hrvatska gramatika. Školska knjiga, Zagreb, 1995.

2. Ivo Frangeš: Jedna stilska osobina "Davnih dana". U: Matoš, Vidrić, Krleža. Liber, Zagreb, 1974, str. 291-309.
3. Petar Guberina: Zvuk i pokret u jeziku. Zavod za fonetiku, Zagreb, 1967.
4. Petar Guberina: Stilistika. Zavod za fonetiku Filozofskog fakulteta, Zagreb, 1967.
5. Roman Jakobson: Linguistics and Poetics. In: Thomas A. Sebeok (editor): Linguistics and Poetics. The M.I.T. Press, Cambridge, Massachusetts, 1960, str. 350-377.
6. Ferdinand de Saussure: Cours de linguistique générale. Payot, Paris, 1969.
7. Ivo Škarić: Fonetika hrvatskoga književnog jezika (Dio: Govorni dijelovi). U: Stjepan Babić, Dalibor Brozović, Milan Moguš, Slavko Pavešić, Ivo Škarić, Stjepko Težak: Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Globus, Nakladni zavod, Zagreb, 1991, str. 281-359.
8. Dubravko Škiljan: Pogled u lingvistiku. Školska knjiga, Zagreb, 1980.
9. Branko Vuletić: O bezglagolskoj rečenici u nekim Krležinim djelima; Slobodni neupravni govor u *Hrvatskom bogu Marsu*. U: Fonetika književnosti. Liber, Zagreb, 1976, str. 171-184, 193-206.
10. Branko Vuletić: Gramatika govora. Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1980.
11. Branko Vuletić: Eliptičnost/slikovitost/prostornost/govornost/poetičnost. O bezglagolskoj rečenici u pjesništvu Jure Kaštelana. U: Prostor pjesme. Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1999., str. 237-260.

FO1011 - Neurofonetika ^D

Izborni kolegij od 3. do 6. semestra studija

2 sata predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi

- okvirni sadržaj predmeta

Obrađuju se osnovni anatomske i fiziološki mehanizmi funkcioniranja živčanog sustava s posebnim osvrtom na govor. Daje se pregled razvoja neurolingvistike te se u taj kontekst smještaju problemi neurofonetike. Opisuju se teorijski modeli neurološkog procesiranja govornih i posebno fonetskih obavijesti. Razmatraju se pitanja dominantnosti moždanih hemisfera i lokalizacije pojedinih fonetskih funkcija te metode istraživanja i mjerni instrumenti tih funkcija.

- razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Cilj je kolegija upoznati studente s osnovama neuroznanosti u području govora i posebno fonetike te ih usmjeriti prema suvremenim metodama istraživanja mozgovnih funkcija.

- oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanje, seminar i vježbe

- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Horga, D. (1992). Lateralizacija jezika kojima govornik vlada. Strani jezik u dodiru s materinskim jezikom. Uredili: Andrijašević, M., Y. Vrhovac, str. 167-177.
2. Horga, D. (1991). Neurolingvistička organizacija jezika bilingvalnih govornika. Strani jezici, 20, 3, 147-160.
3. Mildner, V. (2003). Govor između lijeve i desne hemisfere. IPC grupa, Zagreb
4. Pinel, P. J. (2000). Biološka psihologija. Naklada Slap. Jastrebarsko.

- popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Luria, A.R. (1976). Osnovi neuropsihologije. Nolit. Beograd. str 88-112, 371-387.
2. Obler, K. L. (1999). Language and brain. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Posner, M. I., M. E. Raichle (1994). Images of Mind. New York: Scientific American Library.

4. Springer, S. P., G. Deutsch (1998). Left brain, right brain: perspectives from cognitive neuroscience. New York: Freeman.

- bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje

5 bodova

- način polaganja ispita

Usmeni dio.

- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.

Uspješnost izvedbe kolegija prati se metodama koje odredi fakultet kao cjelina.

FO1012 - Neverbalna komunikacija ^D

JEZIK: hrvatski

ECTS bodovi: 5

TRAJANJE: jedan mestar

STATUS: izborni

OBLIK NASTAVE: pedavanja i seminar (1-2-0)

UVJETI: Lingvistika govora

ISPIT: usmeni (provjera znanja osnovnih relevantnih pojmova te provjera vještine prepoznavanja i tumačenja neverbalnih znakova u zadanom primjeru)

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE I USPJEŠNOSTI IZVEDBE KOLEGIJA: anketa polaznika krajem semestra

SADRŽAJ / OPIS KOLEGIJA: sličnosti i razlike životinjske i ljudske komunikacije, pregled raznih pokušaja klasifikacije znakova (komunikacijskih kanala ili sustava), neverbalni temelji govora, primjena poznavanja neverbalnih znakova (komunikacijske vještine, dijagnostički i terapijski razgovor te druge vrste vođenih razgovora), neverbalni i koverbalni kanali: glas (prozodija, boja glasa, izgovor), pogled, izrazi lica, gesta, držanje, izgled.

CILJ: usmjeriti pozornost na granično područje jezičnog i nejezičnog u govoru i osvijestiti njegovu važnost za govornu komunikaciju; steći kompetencije potrebne za obavljanje poslova u kultiviranju javnoga govorenja (učitelj govorništva, govorni lektor i sl.).

Osnovna literatura:

Argyle, M.: *Bodily Communication*. London, New York: Methuen & Co, 1988.

Morris, D.: *Govor tijela*. Zagreb: August Cesarec, ;

Morris, D.: *Otkrivanje čoveka kroz geste i ponašanje*: Beograd: Jugoslavija, 1979.

Izborna literatura:

Armstrong, D.F., Stokoe, W.C., Wilcox, S.E.: *Gesture and the Nature of Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.

- Calbris, G. Porcher, L.** *Geste et Communication*. Paris: Hatier, 1989.
- Coblenzer, H., Muhar, F.** (1997) *Atem und Stimme; Anleitung zum guten Sprechen*. Wien ÖBV Pädagogischer Verlag.
- Collett, P.**: *The Book of Tells How to Read Peoples' Minds from their Actions*. London: Doubleday, 2003.
- Birdwhistell, R.**: *Kinemics and Context; Essays on Body-Motion Communication*. Penguin books, 1970.
- Bremmer & Roodenbury** (ur): *A Cultural History of Gestures*
- Feyereisen, P., de Lannoy, J-D.**: *Gestures and Speech; Psychological Investigation. Fundamentals of nonverbal behavior* (ed. Feldman and Rime). Cambridge: Cambridge University Press, 1991.
- Goffman, E.**: *Behavior in Public Places; Notes on the Social Organization of Gatherings*. New York: The Free Press, 1966.
- Grigor'eva, S. A; Grigor'ev, N. V.; Krejdlin, G. E.** (2001). *Slovar' jazyka russkih žestov*. Moskva – Vena: Jazyki ruskoj kul'tury, Wiener Slawistischer Almanach.
- Laver, J.**: *The Gift of Speech; Papers in the Analysis of Speech and Voice*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 1991.
- Lorenz, K.** : *Temelji etologije*. Zagreb: Globus,
- McNeill, D.**: *Hand and Mind: What Gestures reveal about Thought*. Chicago: University of Chicago Press, 1992.
- McNeill, D.** (ed.): *Language and gesture*. Cambridge University Press, 2000.
- Mehrabian, A.**: *Nonverbal Communication*. Chicago, New York: Aldine-Altherton, 1972.
- Neill, S.**: *Neverbalna komunikacija u razredu*. Zagreb: Educa, 1994.
- The Oxfor Companion to Animal Behaviour* (ed D. Mc Farland). Oxford, New York, Oxford University Press, 1987.
- Nonverbal vocal communication; Comparative and developmental approaches.* (ed. Papoušek, H., Jurgens, U., Papoušek, M.) Cambridge: Cambridge U.P., 1992.
- Petrili, S. i Ponzio, A.**: *Thomas Sebeok i znakovi života*. Zagreb: Jesenski i Turk, 2002.
- Sarles, H.**: *Facial expresion and body movement*. U: *Current trends in linguistics*, Vol 12, 1.
- Volos, R.** (1995). *Ruska neverbalna komunikacija*. Zagreb: HFD.
- Wundt, W.**: *The Language of Gestures*. The Hague, Paris: Mouton, 1973.

Časopisi: *Semiotica*.

FO1013 - Opća fonetika

NAZIV KOLEGIJA: **Opća fonetika**

ECTS: 5

JEZIK: hrvatski

TRAJANJE: 1 semestar

STATUS: obvezni

OBLIK NASTAVE: (3 sata predavanja, 1 sat vježbi)

UVJETI: upisan 3 semestar

ISPIT: pismeni i usmeni

OPIS KOLEGIJA:

Na kolegiju se definira govor, odnos govora i jezika, govor kao posebna ljudska sposobnost i poseban oblik ljudske komunikacije. Objašnjava se određenje fonetike kao znanosti i odnos fonetike prema drugim znanstvenim područjima. Predavanja obuhvaćaju sljedeće teme: temeljne semiološke naznake, govorni organi (središnji živčani sustav, dišni, fonacijski i izgovorni periferni organi), izgovorne osobine (oblika i načina izgovora glasnika), zvučne osobine glasnika (spektralni oblici, sastavi spektra, tranzijenti i modulacije, trajanje, jačina i ton), govorne povratne sprege, govorna osjetila, perceptivni migovi. Govor se analizira i dijeli u dvije osi: vodoravno (na članke) i okomito (na slojeve). Detaljno se obrađuju članci: odlomak, rečenica, govorni blok, riječ, slog i glasnik; i slojevi: glas i tekst, prozodija i fonemika, krik i izražaj, prozodija riječi i prozodija rečenica. Predavanja sistematiziraju znanja o prozodijskom materijalu i o unutarnjim razlikovnim obilježjima. Posebna se pažnja pridaje temi glasničkih preinaka u nizovima (asimilacije i adaptacije) te položajnim i slobodnim inačicama fonema.

CILJ: Cilj je ovog kolegija da uputi studente u fonetiku kao znanost o govoru, da odredi područja, metode i svrhu te znanosti. Kolegij ide za tim da dade temeljne spoznaje i temeljna znanja o govoru.

LITERATURA:

Škarić, I. (1991). Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika: Nacrt za gramatiku*, HAZU - Globus, Zagreb, 61-379.

Škarić, I. (2001). Kakav pravopis (između fonetike i fonologije). *Govor*, 18, br. 1, str. 1-32.

DOPUNSKA LITERATURA:

- Bakran, J. i Stamenković, M. (1990). Formanti prirodnih i sintetiziranih vokala hrvatskoga standardnoga govora. *Govor*, 7, br. 1-2, str. 119-136.
- Bakran, J. (1984). *Model vremenske organizacije hrvatskoga standardnoga govora* (Disertacija). Zagreb.
- Bakran, J., Horga, D. i Stamenković, M. (1991/92). Percepcija mjesta artikulacije bezvučnih okluziva. *Govor*, 8/9, br. 1-2, str. 31-48.
- Clark i Yallop (1995). *An introduction to phonetics and phonology*. Blackwell Publishing.
- Gospodnetić, J. (1987). Načela fonetike i njezin napredak. *Govor*, 4, br. 1. str. 1-18.
- Gospodnetić, J. (1988). Uz filogenezu govora. *Govor*, 5, br. 1. str. 1-6.
- Horga, D. i Mušura-Kekić, M. (1991/92). Motorička kontrola proizvodnje govora. *Govor*, 8/9, br. 1-2. str. 91-112.
- Ivas, I. (1991/92). Pokušaj klasifikacije gestovnih metafora prema iskustvenim područjima. *Govor*, 8/9, br. 1-2, str. 113-134.
- Škarić, I. (1991/92). Sami glasnici.
- Škarić, I. (1991). Jezik u pravopisu. *Jezik*, br.2, Zagreb, str. 33-45.
- Škarić, I. (2000). Č i đ. *Govor*, 17, br. 2, str. 1-28.
- Škarić, I. (1985). Slovo, glas i fonem j. *Jezik*, br.5, Zagreb, str.131-138.
- Škarić, I. (1996). Što s hrvatskim standardnim refleksom dugoga staroga jata? *Govor XIII*, 1-2, str. 1-27.
- Škarić, I. i Lazić, N. (2002). Vrijednosni sudovi o hrvatskim naglascima. *Govor*, 19, br. 1, str. 5-34.
- Škarić, I. (2002). Naglasci iz suprotstavljenih pravila. *Govor*, 19, br. 2, str. 115-135.

LI1001 - Opća lingvistika^D

bodovna vrijednost: 5 bodova

Način polaganja ispita: pismeni i usmeni

Oblici provođenja nastave:

2 sata predavanja + 2 sata seminara tjedno

Bodovat će se aktivnost studenata u diskusijama na satu, kratki pisani radovi na satu, domaće zadaće, seminarski rad, i konačno, ispit.

Obveznost/izbornost:

obvezan

Uvjeti za upis kolegija

nema

Sadržaj:

Unutar kolegija će se razraditi neke od osnovnih općelingvističkih tema, npr. univerzalne karakteristike ljudskoga jezika koje su predmet lingvističkog znanstvenog proučavanja: priroda i porijeklo jezika, različiti jezični identiteti, jezične funkcije i principi njegove organizacije (strukturalni, socijalni, psihološki aspekt).

Proanalizirat će se osnovno pojmovlje suvremene lingvistike u funkciji aktualnih lingvističkih teorija i metoda istraživanja jezika (strukturalističkih, generativističkih i kognitivističkih), te će se ono primijeniti i upotpuniti za potrebe opisa jezičnih jedinica na pojedinim razinama jezične strukture i analize – fonetske, fonološke, morfološke, sintaktičke i semantičke.

Razvijanje kompetencija:

Osposobljenost studenata za razumijevanje osnovnih lingvističkih tema i problema unutar različitih intra- i ekstralingvističkih disciplina, upućivanje studenata u temeljnu lingvističku terminologiju te njihova osposobljenost za snalaženje u aktualnoj lingvističkoj literaturi.

Popis obvezatne literature:

Radford, A., M. Atkinson, D. Britain, H. Clahsen, A. Spencer (1999) (ur.) Linguistics. An introduction. Cambridge: University Press

Škiljan, D. (1994) Pogled u lingvistiku. Naklada BENJA, Rijeka

Glovacki-Bernardi, i dr. (2001) Uvod u lingvistiku. ŠK, Zagreb

Crystal, D. The Cambridge encyclopedia of language, 2-nd ed. Cambridge University Press, 1997.

Popis dopunske literature:

Akmajian, A., R.A. Demers, A.K. Farmer, R.M. Harnish, Linguistics: an introduction to language and communication, The MIT Press, 1997.

Fromkin, V., R. Rodman, 1997.VI An Introduction to Language. Holt, Rinehart and Winston, Inc., The Dryden Press, SAunders College Publishing,

Steven Pinker. The Language Instinct: How the Mind Creates Language. New York: HarperPerennial, 1994.

de Saussure F. (1916/2000) Tečaj opće lingvistike, ArTresor naklada, Institut za jezik i jezikoslovlje, Zagreb

Lingvistički linkovi:

<http://www.sil.org/linguistics/glossary/>

<http://linguistlist.org/>

<http://www.ling.rochester.edu/linglinks.html>

<http://www.sil.org>

<http://www.june29.com/HLP/>

<http://people.biola.edu/faculty/petes/linguistics/ww1.htm>

http://www.mc.maricopa.edu/academic/cult_sci/anthro/Language/index.html

FO1014 - Ortoepija hrvatskoga jezika I + Govorne vježbe

ECTS: 5

JEZIK: hrvatski

TRAJANJE: 1 semestar (zimski semestar)

STATUS: obvezni

OBLIK NASTAVE: seminar 2 sata, vježbe 1 sat

UVJETI: upisan 3. semestar fonetike

ISPIT: pismeni i usmeni

OPIS KOLEGIJA:

Definira se pravilan izgovor segmentalnih sastavnica govora kao što su izgovor suglasnika i samoglasnika te suprasegmentalnih prozodijskih čimbenika govora. Razlučuju se pojmovi standarda, prihvaćenog izgovora (RP), razgovornoga stila, organskog idioma. Nadalje, određuju se problemi suvremene hrvatske ortoepije. Usvaja se sustav bilježenja IPA za izgovor glasnika, fonema i alofona, prozodije i dijakritičkih znakova za hrvatski jezik. Nadalje se ispituje sociofonetski odnos prema različitim naglasnim inačicama istih riječi. Također se u seminarskom radu određuje izgovorni status studenata.

Vježbe se odvijaju 1 sat tjedno (u 3 – 4 skupine). Na vježbama se razlučuju pojmovi standardnog idioma, novoštokavskog četveronaglasnoga sustava, verifikacijskog postupka, organskog idioma, pojam tzv. prilagođenog akcenta. Uvježbava se naglasni izgovor riječi hrvatskog podrijetla te posuđenica. Pomoću snimki uzornih govornika hrvatskog standardnoga govora vježba se izgovor, prepoznavanje kvalitete i mjesta naglaska. Vježba se u povezanom govoru (sa značenjem i bez značenja) te s logatomima (izdvojenim riječima bez značenja). Nadalje se ispituje sociofonetski odnos prema različitim naglasnim inačicama istih riječi.

Provjera znanja tijekom semestra: Redovito pohađanje vježbi te izvršavanje obaveza: svladavanje zadane literature, rješavanje naglasnih testova i bilježenja prihvaćenog izgovora hrvatskog jezika u uskoj fonetskoj transkripciji s najmanje 60% točnih odgovora.

CILJ: Svrha je kolegija da studenti uvježbaju i usvoje hrvatske naglaske i izgovor glasnika u prihvaćenom hrvatskom izgovoru (RP).

OBVEZNA LITERATURA:

Recentni znanstveni radovi iz područja ortoepije hrvatskoga jezika u časopisima *Govor, Jezik*.

Landau, E., Lončarić, M., Horga, D., Škarić, I. (1999). Croatian. U *Handbook of the International Phonetic Association*, Cambridge University Press, 66-69.

Škarić, I. (1996). Što s hrvatskim standardnim refleksom dugoga staroga jata? *Govor/Speech*, XIII, 1-2, 1-27.

Lončarić, M. i Vukušić, S. (1998). Fonologija. U M. Lončarić (ur.), *Hrvatski jezik*, 75-90, Opole: Uniwersytet Opolski - Instytut Filologii Polskiej.

Škarić, I. (1999). Sociofonetski pristup standardnom naglašavanju. *Govor/Speech*, XV, 2, 117-137.

Škarić, I. (2001). Razlikovna prozodija. *Jezik*, 48, 1, 11-19.

Varošanec - Škarić, G. (2002). Prenošenje silaznih naglasaka na proklitiku u općem prihvaćenom hrvatskom izgovoru. *Govor XX*, 1-2, 469-489.

DODATNA LITERATURA:

Magner, T. F., Matejka, L. (1971). *Word accent in modern serbo-croatian*. The Pennsylvania State University - University Park and London: The Pennsylvania State Univ. Press.

Škarić, I. (2000). Č i đ. *Govor/Speech*, XVII, 2, 77-104.

Škarić, I. (2001). Kakav pravopis (između fonetike i fonologije). *Govor/Speech*, XVIII, 1, 1-32.

Varošanec – Škarić, Škavić, Đ. (2001). Neutralizacija kratkouzlaznoga i kratkosilaznoga naglasaka u suvremenom hrvatskom prihvaćenom izgovoru. *Govor/Speech*, XVIII, 2, 87-104.

Rječnici:

Anić, V. (2000). *Rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi liber.

Benešić, J. *Rječnik hrvatskoga jezika od Preporoda do I. G. Kovačića*. Zagreb: Školska knjiga.

Klaić, B. (2001). *Rječnik stranih riječi*. priredio Ž. Klaić, Zagreb: Nakladni zavod matice hrvatske.

FO1015 - Ortoepija hrvatskoga jezika II ^D

Broj bodova: 5

Jezik: hrvatski

Status: izborni

Trajanje: 1 semestar

Uvjet: upisan 5. semestar, Ortoepija 1

Oblik nastave: 2 sata predavanja i 1 sat seminara na tjedan

Ispit: Znanje se tijekom semestra provjerava usmeno i pismeno te se ocjenjuje seminarski rad. Ako su ocjene dobre, student može dobiti završnu ocjenu. Pismenom i usmenom dijelu ispita pristupaju studenti koji nisu dobili zadovoljavajuću ocjenu na prethodnim provjerama ili nisu zadovoljni ponuđenom ocjenom.

Sadržaj: Odnos fonema i glasa (načini ostvarivanja fonema u standardnom hrvatskom jeziku), fonološki te morfološki i tvorbeno uvjetovane glasovne promjene (asimilacija po zvučnosti, asimilacija po mjestu tvorbe, ispadanje suglasnika; palatalizacija, sibilizacija, treća palatalizacija, jotacija, nepostojano a, nepostojano e, zamjena l sa o, epentetsko l, hijatsko j, disimilacija vokala, refleksi jata, prijeglas, prijevoj); odnos leksičke i fonetske riječi; glasovne promjene u izgovoru i u svijesti govornika; enklitike i izgovorne cjeline; stilistička vrijednost enklitike; interpunkcijska i govorna organizacija rečenice. Izrada seminarskog rada u kojem se analizira govor na radiju i televiziji.

Cilj: Proučiti promjene u fonemskom sastavu morfema, upoznati ortoepska pravila i opisati provedbu ortoepske norme hrvatskog jezika kod radijskih i televizijskih govornika. Uočavanje odstupanja od norme i otvorenih problema hrvatske ortoepije.

Osnovna literatura:

1. Stjepan Babić, Božidar Finka, Milan Moguš: Hrvatsi pravopis. Školska knjiga, Zagreb, 1994.
2. Eugenija Barić, Mijo Lončarić, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zečević, Marija Znika: Hrvatska gramatika. Školska knjiga, Zagreb, 1997.
3. Ivo Škarić: Fonetika hrvatskoga književnog jezika (Dio: Govorni dijelovi). U: Stjepan Babić, Dalibor Brozović, Milan Moguš, Slavko Pavešić, Ivo Škarić, Stjepko Težak: Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Globus, Nakladni zavod, Zagreb, 1991, str. 281-359.

Dopunska literatura:

1. Stjepan Babić: Jednačenje suglasnika u govoru i pismu. Jezik, 24, 1977, 3-4, 74-81.

2. Juraj Bakran: Ortoepija na drugi način. *Jezik*, 33, 1986, 5, 143-147.
3. Jugoslav Gospodnetić: Mjesto enklitike. Prilog razumijevanju reda riječi. *Filologija*, 15, 1987-88, 115-126.
4. Ivo Pranjković: O govoru spikera. *Jezik*, 25, 1978, 5, 148-153.
5. Ivo Škarić: U potrazi za izgubljenim govorom. *Školska knjiga, Liber, Zagreb*, 1982, str. 209-265.

FO1016 - Ortofonija

ECTS: 5

JEZIK: hrvatski

TRAJANJE: 1 semestar (zimski semestar)

STATUS: obvezni

OBLIK NASTAVE: predavanja 2 sata, vježbe 1 sat

UVJETI: položen kolegij Opća fonetika

ISPIT: pismeni i usmeni

OPIS KOLEGIJA: Upoznaje se fonetsko nazivlje o kvaliteti glasa, impresionističko, indeksikalno, semantičko, subjektivno i objektivno. Određuje se pojam kvalitete glasa kao fonacijske i fonetske kvalitete, paralingvistički i ekstralingvistički slojevi glasa, usvaja se teorijska podjela postavljanja glasa: disanje, grkljanska i nadgrkljanska postavljanja. Definira se normalni glas, vrlo dobri ili ugodni glas, patološki glas. Glasovi se procjenjuju subjektivno i objektivno akustički. Tako se upoznaju VPA Protocol procjene glasa i govora, LTASS (dugotrajni prosječni spektar, kratkotrajni spektar, F_0 , $F0$ i ostali formanti, mjere aperiodiciteta shimmer i jitter itd. Također se upoznaju s fonetskim vježbama za poboljšanje boje glasa i bolji izgovor.

Redovito izvršavanje zadataka na vježbama: obavezno dijagnosticiranje glasa i izgovora različitih glasova snimljenih na standardnim tekstovima.

CILJ: Svrha je predavanja i vježbi da studenti postanu kompetentni procjenitelji kvalitete glasa te da i praktički usvoje protokole procjene glasa i govora, da mogu i estetski procjenjivati glas. Također da znaju primijeniti u skupnom radu i u radu s individualnim govornikom fonetske vježbe za glas i izgovor. S druge strane, da upoznaju akustičke parametre pojedinih osobina glasa.

OBVEZNA LITERATURA:

Ball, M. J., Esling, J., Dickson, C. (1995). The VoQS System for the Transcription of Voice Quality. *JIPA*, 25, 2, 71-80.

Škarić, I. i Varošaneć - Škarić, G. (1999). Vježbe za glas i izgovor. U: Zbornik: Ustvarjalnost v logopediji (ur. A. Bajc, K. Bucik, S. Janežič), Center za usposobljanje invalidnih otrok "Janka Premrla Vojka" - Sedmak, Nova Gorica, str. 197-200.

Varošanec-Škarić, G. *Timbar* (knjiga u tisku, poglavlja: Nazivlje o glasovoj kvaliteti, Timbar – boja glasa – Kvaliteta glasa)

DODATNA LITERATURA:

Kitzing, P. (1986). LTAS criteria pertinent to the measurements of voice quality. *Journal of Phonetics*, 14, 477-482.

Laver, J. (1996). *The Gift of Speech*. Edinburgh: Edinburgh Univ. press.

Škarić, I. Funkcionalno saniranje disfonija slušanjem. U: Problemi glasa i artikulacije glasova, Savez DDJ i SDS, Beograd, 1977, 197-202.

Škarić, I. (urednik). *Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje*. Zagreb, 1988.

Poglavlja: Poremećaji glasa, str. 151-162; Rehabilitacija glasa, str. 163-176.

Škarić, I. Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb, HAZU i Globus, 1992, str. 61-378, str. 100-111, 281-305.

Škarić, I. i Varošanec-Škarić, G. (1995). Usporedba spektrova glasova gluhih, nagluhih i dobroćujućih osoba (pilot istraživanje). *SUVAG*, 8, 1, 1-12.

Varošanec-Škarić, G. (1999). Comparison of acoustic parameters and perception of breathness and nasality and their relation to the pleasantness of voice. In Ph. Dejonckere & H. F. M. Peters (Eds.) *Communication and its disorders: A science in progress, Proceedings 24th Congress International Association of Logopedics and Phoniatrics*, Vol. I, pp 129-133. Nijmegen: Nijmegen University Press. (8 stranica)

Varošanec - Škarić, G. (1994). Glasovi radio-televizijskih spikera na temelju njihova dugotrajnoga prosječnoga spektra. *Govor*, XI, 1, str. 27-39.

Varošanec - Škarić, G. (1998). Relativna spektralna energija i ugoda glasova. *Govor*, XV, 1, 1-34.

FO1017 - Psihoakustika ^D

Kolegij je predviđen za 6. semestar.

3 sata predavanja i 1 sat vježbi tjedno.

Uvjet: Akustička fonetika

- okvirni sadržaj predmeta

Opis fenomena koji se odnose na reakciju čovjeka slušatelja na akustički signal. U okviru kolegija uvode se sljedeće teme: prag sluha, tonalna audiometrija, metode mjerenja u psihoakustici, maskiranje, percepcija tonske visine, kritičan pojas, diferencijalni prag, glasnoća, vremenska integracija glasnoće, subjektivno trajanje zvuka, binauralno slušanje, lokalizacija izvora zvuka u prostoru, analiza zvučnog okruženja.

- razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Distinkcija između fizičkog opisa zvuka i reakcije čovjeka na zvuk. Definiranje slušnog polja, i specifične psihoakustičke terminologije. Primijena psihoakustičkih spoznaja na doživljaj govornog zvuka.

- oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, akustičke demonstracije, pokusi u psihoakustičkom laboratoriju.

Stupanj razumijevanja izlaganog gradiva provjerava se sudjelovanjem studenata u komentiranju i opisu nastavnog materijala predočenog na svakom predavanju.

- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

E. Zwicker, H. Fastl (1999) Psychoacoustics, Springer

Houtsma, A.J.M., Rossing, T.D., Wagenaars, W.M. (1987), Auditory demonstrations, (CD s komentarima) Institute for Perception Research, Eindhoven

- popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bregman, A.S. (1994) Auditory scene analysis, MIT Press

Moore, B.C.J. (1994) Psychology of hearing, Academic Press.

Petz B. (2002) Statistika za nematematičare, Naklada Slap, Jastrebarsko

Stevens, S.S. i H. Davis (1960) Hearing, John Wiley & Sons, Inc

Juraj Bakran (2002) AUDITIVNE DEMONSTRACIJE, Akustički i psihoakustički primjeri na kombiniranom CD-u s popratnim tekstovima, tumačenjima i ilustracijama

- bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje

5 bodova

- način polaganja ispita

Znanje se provjerava pismenim i usmenim dijelom ispita.

- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.

U skladu s postupcima praćenja kvalitete i izvedbe na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

FO1018 - Razvoj govora

ECTS bodovi: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar (zimski)

Status: obvezatni

Oblik nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: nema

Ispit: pismeni i usmeni; ocjenu čini uspjeh na pismenom ispitu (50%) te ocjena iz seminarskog rada (50%). Ocjenu iz seminarskog rada čine: način prezentacije (20%), sadržaj prezentacije (30%), kvaliteta pisanog rada (50%)

Sadržaj: Razvoj govora u djeteta: neuro-fiziološki preduvjeti, teorije razvoja govora, odnos kognitivnog i govornog razvoja, kritična razdoblja, prenatalni utjecaji na razvoj govora, etape u govornom razvoju od rođenja do polaska u školu, poremećaji razvoja govora, govor u bilingvalnoj sredini. Izrada seminarskog rada o izabranoj temi koja se tiče predmeta kolegija, prezentacija u grupi i rasprava.

Cilj: osposobiti studente da prate i potiču uredan govorni razvoj, prepoznaju eventualne poremećaje i njihove uzroke te savladaju načine njihova uklanjanja.

Obvezna literatura

Čturić, N. (2001). *Psihomotorički razvoj djeteta u prve dvije godine života*. Jastrebarsko: Slap.

Pozojević-Trivanović, M. (1984). *Slušanje i govor*. Zagreb: SN Liber, str. 1-62.

Vasta, R., Haith, M. M., Miller, S. A. (1997). *Dječja psihologija*. Jastrebarsko: Slap.

Dopunska literatura

Gopnik, A., Meltzoff, A. N., Kuhl, P. K. (1999). *Znanstvenik u kolijevci*. Zagreb: Educa.

Ljubešić, M. (ur.) (1997). *Jezične teškoće školske djece*. Zagreb: Školske novine.

Ljubešić, M. (ur.) (2003). *Biti roditelj: Model dijagnostičko-savjetodavnog praćenja ranoga dječjeg razvoja i podrške obitelji s malom djecom*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

Mildner, V. (2003). *Govor između lijeve i desne hemisfere*. Zagreb: IPC grupa.

Odgovarajuće web stranice i članci iz časopisa i zbornika, ovisno o temama seminarskih radova.

FO1019 - Rečenična prozodija ^D

JEZIK: hrvatski

ECTS bodovi: 5

TRAJANJE: jedan mestar

STATUS: izborni

OBLIK NASTAVE: predavanja i seminar (1-2-0)

UVJETI: Lingvistika govora

ISPIT: usmeni (provjera znanja osnovnih relevantnih pojmova te vještine prepoznavanja i tumačenja prozodijskih obilježja zadanoga govora)

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE I USPJEŠNOSTI IZVEDBE KOLEGIJA: anketa polaznika krajem semestra

SADRŽAJ / OPIS KOLEGIJA: definicija prozodije i njezini dijelovi (varijacije visine, jačine i trajanja govornog zvuka; intonacija i ritam), rečenica i intonacijska jedinica, rečenična kontura, jezgra, stanke, ritam, fonetski i fonološki pristupi prozodiji, pregled tipova prozodijskih transkripcija, prozodija odlomka i teksta; prozodijski znakovi rečenične strukture (sintaktičke i obavijesne); prozodija i interpunkcija; prozodijska organizacija govora; prozodijske razlike između govorenja i čitanja naglas, stilska i retorička prozodijska obilježja.

CILJ: usmjeriti pozornost na granično područje jezičnog i nejezičnog u glasu i osvijestiti njegovu važnost za govornu komunikaciju; steći kompetencije potrebne za obavljanje poslova u kultiviranju javnoga govorenja (učitelj govorništva, govorni lektor i sl.).

Osnovna literatura:

Cruttenden, A.: *Intonation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1986.

Garde, P. (1993) *Naglasak*. Zagreb: Školska knjiga.

Hirst, D., Di Cristo, A. (eds): *Intonation Systems*. Cambridge. Cambridge University Press, 1998.

Ivas, I. *Izričajna jezgra u hrvatskom jeziku* (doktorski rad), Zagreb: Filozofski fakultet, 1993.

Izborna literatura:

Bolinger, D.: *Intonation and its Uses (Melody in grammar and Discourse)*. Stanford University Press, 1989.

Brazil, D., Couldhard, M., Johns, C. (1980) *Discourse Intonation and Language Teaching*. London: Longman.

Johns-Lewis, C. (ed.): *Intonation in Discourse*. London & Sidney: Croom Helm; San Diego: College-Hill Press, 1986.

Gussenhoven, C.: *On Grammar and Semantics of Sentence Accent*. Dordrecht: Foris, 1984.

Gussenhoven, C. (2004) *The Phonology of Tone and Intonation*. Cambridge: Cambridge University Press.

t'Hart, J., Collier, R., Cohen, A.: *A Perceptual Study of Intonation (An Experimental – Phonetic Approach to Speech Melody)*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990.

Language and Speech 41 (1998), 3-4, TEMAT: RAZGOVORNA PROZODIJA

Language and Speech 42 (1999), 2-3: TEMAT: PROZODIJA I GESTOVNI

JEZIK

Lambrecht, K. (1996) *Information Structure and Sentence Form; Topic, focus and mental representation of discourse referents*. Cambridge: Cambridge U.P.

Lieberman, Ph.: *Intonation, Perception and Language*. Cambridge, Mass.: M.I.T. Press, 1967.

Lehiste, I., Ivić, P.: *Word and Sentence Accent in Serbocroatian*, Cambridge Massachusets, London: The M.I.T. Press, 1986.

Uhmann, S.: *Fokusphonologie: eine Analyse Deutcher Intonationskonturen im Rahmen der nicht-linearen Phonologie*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag GmbH & Co. KG., 1991.

Wichmann, A.: *Intonation in Text and Discourse; Beginnings, middles and ends*. Longman, 2000.

Zubizarreta, M.L.: *Prosody, Focus, and Word Order*. Cambridge: The MIT Press, 1998.

Časopisi: *Language and Speech, Journal of Phonetics, Phonetica*

FO1020 - Slušanje i govor

ECTS bodovi: 6

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar (ljetni)

Status: obvezatni

Oblik nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno

Uvjeti: nema

Ispit: Tijekom semestra studenti pišu nekoliko kraćih testova (teorijskih i problemskih) koji čine ukupnu ocjenu zajedno s usmenim ispitom u omjeru 50:50%.

Sadržaj: Anatomska i fiziološka osnova slušanja i govora. Periferni, neuralni i centralni mehanizmi slušanja i govora. Poremećaji slušanja i govora, uzroci, metode njihova dijagnosticiranja i osnove rehabilitacije. Osim teorijskog dijela studenti posjećuju ustanove za dijagnostiku i rehabilitaciju slušanja i govora. Na vježbama razvijaju vještine uočavanja poremećaja u slušanju i govoru, raspravljaju o njihovim osobinama i mogućim uzrocima.

Cilj: osposobiti studente da razumiju anatomsko-fiziološke mehanizme slušanja i govora te im pružiti osnovne informacije o slušnim i govornim poremećajima, mogućnostima njihova otkrivanja i uklanjanja.

Obvezna literatura

Berne, R. M. i Levy, M. (1996). *Fiziologija*. Zagreb: Medicinska naklada.

Bumber, Ž., Katić, V., Nikšić-Ivančić, M., Pegan, B., Petric, V., Šprem, i sur. (2004).

Otorinolaringologija. Zagreb: Naklada Ljevak.

Radovančić, B. (1995). *Osnove rehabilitacije slušanja i govora*. Zagreb: Fakultet za defektologiju, Savez organizacija osoba oštećena sluha Hrvatske.

Dopunska literatura

Mildner, V. (2003). *Govor između lijeve i desne hemisfere*. Zagreb: IPC grupa.

Seikel, J. A., King, D. W., Drumright, D. G. (1997). *Anatomy and physiology for speech language and hearing*. San Diego: Singular.

Sobotta Atlas of Human Anatomy (1997). (CD) 12. izdanje (engleski/latinski) R. Putz i r. Pabst (ur.) Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins.

Škarić, I. (1991). Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U Babić, S. i sur. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, str. 229-256. Zagreb: HAZU, Globus.

Internet i izbor članaka iz časopisa GOVOR, SUVAG, REVIJA ZA REHABILITACIJSKA
ISTRAŽIVANJA, VERBOTONALNI RAZGOVORI.

FO1021 - Stilistika ^D

JEZIK: hrvatski

ECTS bodovi: 5

TRAJANJE: jedan mestar

STATUS: izborni

OBLIK NASTAVE: pedavanja i seminar (1-2-0)

UVJETI: Lingvistika govora

ISPIT: usmeni (provjera osnovnih teorijskih pojmova, izlaganje pripremljene stilističke analize teksta/govora)

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE I USPJEŠNOSTI IZVEDBE KOLEGIJA: anketa polaznika krajem semestra

SADRŽAJ / OPIS KOLEGIJA: temeljni stilistički pojmovi; izvorišta i povijest stilistike; književna i lingvistička stilistika; funkcionalna stilistika; stilistika u usporedbi s drugim analitičkim pristupima govoru/tekstu (hermeneutika, filologija, retorička analiza, analiza diskursa, analiza razgovora, analiza sadržaja, etnografija komunikacije, lingvistika teksta, pragmatička lingvistika); stilovi hrvatske poezije, stilovi hrvatske proze, stilski opis nefikcionalnih govora/tekstova (polemički, književnokritički i žurnalistički diskurz); stilistika govorenoga jezika; usporedne analize različitih govornih izvedbi jednog teksta; uvod u metodu stilističke analize pisanog i govorenog jezika.

CILJ: upoznati studente s teorijama stila, interpretacijskim tehnikama i metajezikom za opis stila pojedinog teksta/autora/žanra/epohe; osposobiti studenta za samostalnu stilističku analizu govora te fikcionalnih i nefikcionalnih tekstova.

Osnovna literatura:

Guberina, P.: *Stilistika*. Zagreb, 1967.

Molinie, G.: *Stilistika*. Zagreb: Ceres, 2002.

Pranjić, K.: *Jezik i književno djelo*. Zagreb: Školska knjiga, 1968. (3., prošireno izdanje – Beograd: Prosveta, 1985)

Tošović, B.: *Funkcionalni stilovi*. Sarajevo: Svjetlost, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1988.

Izborna literatura:

Antoš, A.: *Osnove lingvističke stilistike*. Zagreb: Školska knjiga, 1972.

Biti, V.: *Pojmovnik suvremene književne teorije*. Zagreb: Matica hrvatska, 1997.

Demetrije: *O stilu (Peri ermeneias)*. Zagreb: ArTrezor, 1999.

Flaker, A.: *Stilske formacije*. Zagreb, 1976.

Frangješ, I.: *Stilističke studije*. Zagreb: Naprijed: 1959. ili *Nove stilističke studije*. Zagreb: Globus, 1986.

Genette, G.: *Fikcija i dikcija*. Zagreb: Ceres, 2002.

Guberina, P.: *Povezanost jezičnih elemenata*. Zagreb: Matica hrvatska, 1952.

Katičić, R.: *Jezikoslovni ogledi*. Zagreb: Školska knjiga, 1971.

Katičić, R.: *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb: HAZU i Globus, 1991.

Maretić, T.: *Gramatika (i stilistika!) hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*. Zagreb: 1963

Petrović, S.: *Priroda kritike*. Zagreb: Liber, 1972.

Pranjić, K.: *Jezikom i stilom kroza književnost*. Zagreb: Školska knjiga, 1986.

Pranjić, K.: *Iz-Bo-sne k Europi*. Zagreb. Matica hrvatska, 1998.

Silić, J.: *Administrativni stil hrvatskoga književnog jezika; Književnoumjetnički stil hrvatskoga standardnog jezika; Novinarski stil hrvatskoga standardnog jezika; Znanstveni stil hrvatskoga standardnog jezika; Razgovorni stil hrvatskoga standardnog jezika; Rečenica i funkcionalni stilovi hrvatskoga standardnog jezika*. U: časopisu Kolo god. 6 (1996) br 3, god. 7 (1997) br 1, 2, 3 i 4 te god. 8 (1998) br 1.

Sabljak, T.: *Rječnik hrvatskoga žargona*. Zagreb: VBZ, 2001.

Škiljan, D. : *Jezik Vjesnikovih novina: komparativno lingvističko istraživanje*. Zagreb: Vjesnik, 1986.

Škreb, Z. i Stamać, A.: *Uvod u književnost; teorija, metodologija*. Zagreb: Globus, 1986.

Tomić, J.: *Hrvatska stilistika*. Zagreb: tiskom Dragutina Albrechta, 1875.

Užarević, J.: *Kompozicija lirske pjesme*. Zagreb: Zavod za znanost o književnosti (Filozofski fakultet), 1991.

Vuletić, B.: *Sintaksa krika*. Rijeka: ICR, 1986.

Vuletić, B.: *Jezični znak, govorni znak, pjesnički znak*. Osijek: Revija, 1988.

Vuletić, B.: *Fonetika književnosti*. Zagreb: Liber, 1976.

Wales, K.: *A Dictionary of Stylistics*. London and New York: Longman, 1989.

Interpretacije:

Lasić, S.: *Struktura Krležinih "Zastava"*. Zagreb: Liber, 1974.

Pavličić, P.: *Sedam interpretacija*. Rijeka: ICR, 1986.

Slamniġ, I.: *Sedam pristupa pjesmi*. Rijeka: ICR, 1986.

Vuletić, B.: *Prostor pjesme*. Zagreb: Zavod za znanost o književnosti Filozofskoga fakulteta, 1999.

Preporučena literatura na drugim jezicima:

Bellenger, L.: *L'expression orale*. Paris, PUF, 1979.

Bellenger, L.: *L'expression écrite*. Paris, PUF, 1981.

Calvet, L-J.: *Production revolutionnaire: slogans, affiches, chansons*. Paris: Payot, 1976.

Crystal, D. & Davy, D.: *Investigating English Style*. Longmans, 1969.

Freeborn, D.: *Style; Text analysis and linguistic criticism*. London: Macmillan, 1996.

Fromilhague, K. & Sancier, A.: *Introduction a l'Analyse Stylistique*. Paris: Bordas, 1991.

Guiraud, P.: *La Stylistique*. Paris: PUF, 1961.

Korošec, T.: *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: ČZD Kmečki glas, 1998.

Langford, D.: *Analysing Talk*. MacMillan. 1994.

Leon, P.R.: *Essais de Phonostylistique*. Paris: Didier, 1971.

Turner, G.W.: *Stylistics*. Penguin Books, 1973.

Widdowson, H.G.: *Practical Stylistics*. Oxford: Oxford U.P., 1992.

Časopisi: *Umjetnost riječi, Govor*.

FO1022 - Teorija informacije i komunikacije ^{DF}

- *okvirni sadržaj predmeta*

Kolegij daje opći teorijski pogled na pojam informacije kao i na komunikacijski ustroj kao dio kibernetičkog kruga. Informacija se stavlja u suodnos s entropijom, s oblikom, s organizacijom i organizmom, sa slobodom i s društvom i njegovim napretkom. Temeljne definicije i odnosi opimljenjuju se na području govora, lingvistike, politike, fizike, psihologije, ekonomije i antropologije.

- *razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul*

Cilj je kolegija da daje intelektualnu osnovu za studij fonetike, kojoj je predmet govor - arhetip čovječje komunikacije. Preko ovog kolegija studij fonetike postaje čvršće strukturiran u sustavu srodnih mu znanosti: lingvistike, poetike, informatike, komunikologije, neurologije, sociologije, psihologije, fizike.

- *oblici provođenja nastave i način provjere znanja*

2 sata predavanja

- *popis literature potrebne za studij i polaganje ispita*

1. Makluan, M. Poznavanje opština: Čovekovih produžetaka, Beograd, Prosveta, 1971, 7-131 i 176-191.
2. Shannon, C. i W. Weaver. The Mathematical Theory of Communication. The University of Illinois Press, Urbana, 1949, str. 3-6 i 95-117.
3. Viner, N. Kibernetika i društvo. Ljudska upotreba ljudskih bića. Beograd, Nolit, 1964, str. 245.
4. Škarić, I. Kibernetika i jezik. Suvremena lingvistika. Zagreb, Institut za lingvistiku Filozofskog fakulteta, 1973, br. 7-8, str. 17-28.
5. Škarić, I. Komunikacijski smjerovi. Dometi, Rijeka, Izdavački centar Rijeka, 1978, god. 11, br. 8, str. 9-17.
6. Škarić, I. Šumovi u znanstvenim komunikacijama. Interdisciplinarnost znanosti obrazovanja inovacija, Zagreb, Društvo psihologa Hrvatske uz suradnju Pravnog fakulteta Centra za stručno usavršavanje i suradnju s udruženim radom, 1982, vol. 1, str. 21-27.
7. Škarić, I. The Entrophy of Uncoordinated Systems. Informatologia Yugoslavica, Zagreb, 1985, vol. 17, br. 1-2, str. 137-142.

- *popis literature koja se preporučuje kao dopunska*

MacKay, D. Information Theory, Inference and Learning Algorithms. Cambridge University Press, 2003. <http://wol.ra.phy.cam.ac.uk/mackay/itprnn/book.html>

- *bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje*

E 3

- *način polaganja ispita*

usmeni ispit

- *način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.*

Definirano na razini fakulteta

FO1023 - Učenje stranog jezika ^D

Izborni kolegij od 7. do 9. semestra studija

2 sata predavanja

- okvirni sadržaj predmeta

Daje se pregled teorija i načela učenja i faktora koji na učenje utječu (motivacija, primanje obavijesti, pamćenje, uporaba pohranjenih obavijesti) te se ta načela razmatraju u slučaju učenja stranog jezika. Razmatraju se principi poučavanja i različiti modeli teorije nastave stranih jezika. Konačno, daje se pregled razvoja suvremenih metoda učenja stranih jezika što se povezuje s razvojem jezikoslovne znanosti i njezinim utjecajem na nastavu i poučavanje.

- razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Cilj je kolegija da se studenti upoznaju sa suvremenim metodama nastave stranih jezika, njihovim razvojem i utjecajem lingvistike i drugih srodnih znanosti na metodologiju nastave stranih jezika.

- oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja

- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Guberina, P. (1967). Audiovizuelna-globalnostrukturalna metoda. Govor, 1, 2, str. 5-27.
2. Horga, D. (1977). O učenju izgovora. Strani jezici, 6, 3-4, 191-195.
3. Prebeg-Vilke, M. (1977). Uvod u glotodidaktiku. Školska knjiga. Zagreb, str. 6-113.
4. Mitchell, R., F. Myles (1998). Second Language Learning Theories. London, New York, Sydney. Auckland. Arnold.

- popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Črnivec, Lj. (1993). Alternativne metode u nastavi stranih jezika. Strani jezici, 22, 1, 27-40.
2. Montani, K. (1971). Dimaničnost didaktičkih postupaka pri usvajanju stranih jezika po audiovizuelnoj-globalnostrukturalnoj metodi. Govor, 2, 3, 35-45.
- Šimunović, A. (1971). Gramatika govora. Govor, 2, 3, 47-54.

3. Šimunović, A. (1971). Zašto u AVGS metodi ne pristupamo istovremeno pisanom i govornom jeziku. Govor, 2, 3, 55-65.

- bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS – om uz odgovarajuće obrazloženje

3 bodova

- način polaganja ispita

Usmeni ispit.

- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula.

Uspješnost izvedbe kolegija prati se metodama koje odredi fakultet kao cjelina.